

Zvornik pred fasado do zgornjega zvonastega nadstr. gotski, ven-
dar prizidan k že dani fasadi. Jedro cerkve ~~prizidan~~ utegne bi-
ti srednjeveško. tri polkrožne apside pa baročni prizidki.

Vel. oltar štuk marmor z lesenimi kipi sr. 18. stol. Vrezane ini-
ciale ICL. Sev. oltar lesen zač. 18. stol. s karakter. krili z na-
sekanimitrakovi, ki prehajajo v akantus.

Juž. oltar prilagojen po formi temu, lesen in napis: Hoc altare
cvm altari in parochia Poncivlensi ad Sanctvm Oswaldvm eiusdem
sancti sev patroni svi cvraviv fieri indignvs parochvs loci mar-
cvs Valerivs Homer natione Carniolvs. 1743. 1. Clavs pinxit.

Odlična je glavna figura sv. Marka sedečega p i čitanju iz knji-
ge, kjer je prenehal isati. Zelo razgibana obleka, nekaj so-
rodnega brezmadežni v znamenju v Žusmu. Spada med odlične ba-

ročne figure pri nas.

Stele, CXI, 8.9.1952, str. 26-26.

BABNA GORA (Babenberg)

Filiála, posvečena sv. Ani. Božja pot.

Pravilno orientirana cerkev stoji na vrhu vinskih goric v n. v. ca 400m.

Viri in literatura: farna kronika sv. Stefana.

Cerkev sestavljajo: predzidan spodaj kvadraten, zgoraj oktogonalen zvonik,
širša pravokotna ladja in enako širok in visok, konhialno zaključeni pres-
biterij. Ladjo flankirata 2 enako visoki polkrožni kapeli in na jugu presbi-
terija prizidan-a pritlična zakristija. Gradnja je kamenita, ometana.
Strehe so : ^{entona} entona strešasta, pultasta, škrljeve : zvonikova čebulasto-
laternasta-čebulasta, škrljeva.

Zunanjščina: Zvonik obdaja profiliran talni zidec, nato 3 pristrešni zidci in končno preprost gabion. Vhod vanj je preprost in pp. V pritličju ima 2 večji pp okni, v naslednjih 2 etažah manjše pp line, zvonove line pa so preproste, biforne.

Vso cerkev obdaja pristrešen talni zidec in konkaven napušč. Okna so pp z lunetami (po 2 v vsaki kapeli in konhialnem zaključku). Severni portal v presbiterij je pp, z profilirano gredo in letnico 1701. Zakristija ima v južni steni pp portal z manjšo pdp naosvetlobo, železne vratice imajo letnico 1874. V vzhodni steni ima malo kvadratno linico.

Notranjščina: Zvonica ima cementen tlak in križni obok. Glavni portal je pp, z profilirano gredo in ravnimi krili, med njima je bp slika brezijanske MB. Ker sta portalovali krili deloma zakriti od zvonničnega oboka ter sta na vsaki strani portala vidna nastavka ladjinega talnega zidca, to dokazuje, da je zvonik kasnejši prizidek.

Tlak v ladji je kamenit, pevska empora je zidana in pošiva na 2 toskanskih stebrih in 2 križnih obokih. Levo vodijo obzidane polžaste stopnice nanjo. Ima polno ograjo in fasado okrašeno z štukiranimi listnimi vrvicami. Ladja tvori s kapelama podobo štirilista, katerega nosijo 4 ogalni slopi. Vso notranjščino obteka greda, ki teče tudi po emporini ograji. Centralni prostor pokriva kupola, stranska potegnjeni polkupoli, z po 3 sosvodnicami, prostor nad emporo in pred absido pa banji z parom sosvodnic. Apsido pokriva polkupola z 3 sosvodnicami. Desno vodi pp portal z profilirano gredo in letnico 1701 v zakristijo, ki ima cementen tlak in križni obok.

Slikarija, ki pokriva vzhodni del notranjščine, je rustikalna, primitivna ter je delo Jakoba Kobala iz l. 1843. ,prenovljena pa je bila l. 1931. od slikarja A. D.

Oprava: Glavni oltar je kamenit, štukast in marmoriran ter lesen (plastika, dekor). Ima prizmatično menzo z platnenim antependijem, ki v baročni kartuši obdani od akanta, kaže Ano učečo Marijo. Podstavek je tako razvit v prostor, da sega do prednje stranice menze. Leseni tebernakelj je istočasni^{en} nastavek nosijo 3 pari stebrov z golšastimi kosi ogredja, katere povezuje v sredini lok z kartušami in kompliciranim alialičnim grbom žusemskih lastnikov, (morda Reisigov). Lok nosi veliko školjko, ki tvori nekak baldahin osrednji skupini lesene sedeče Ane, ki uči Marijo. Med stebri stojita Jožef in Joahim. Atektonska atika z volutama na strani, kateri krasita cvetlični vazi in puta, ima v sredini BO s svetom v rokah. Oltar je lepo kamenito delo iz peščenca iz 1. četrtine 18. stol. ter donatorskega značaja. Plastika je od laškega kiparja Božiča, oltar sam pa po svojem materialu in konceptu kaže na večje umetnostno središče, mogoče Graz. Svečniki so bp. Oltar je izrazito donatorskega značaja.

Desni oltar ima prizmatično menzo z lesenim antependijem, ki ima upodobljena v okroglem rožnatem gencu Marka med Fabijanom in nez. škofom, obkraj~~en~~ strani pa cvetna šopa. Slikarija, ki je ~~oljna~~ oljna, je prav kvalitetna. Sledi običajen nastavkov koncept z 2 paroma stebrov, kosoma bogatega golšastega ogredja povezanima z lokoma, atiko z 2 paroma stebrov in kosoma ~~stebrov~~ ogredja z baldahinom v sredini. V osrednji razgibano zaključeni niši je kip Marka, sedečega in čitajočega, ob strani stojita papež Fabian in škof z knjigo, na ogredju sedita 2 oblečena Angela, v atiki je v sredi Duh v običajni glorijski, ob strani med stebroma Matevž in Luka. Nastavkovi ušesi sta školjkasti in mrežasti. Napis na oltarju se glasi: HOC ALTARE CUM ALTARI IN PAROCHIA PONICULENSI AD SANCTUM OSWALDUM EIUSDEM SANCTI SEV. PATRONI SUI CURAVIT FIERI INDIGNUS PAROCHUS LOCI MARCUS VALERIUS HORNBER NATIONE CARNIOLIUS 1743. Spodaj desno je napis: ICLAUS PINXIT. Ogredje je marmorirano, sicer pa prevladuje v polihromaciji kostanjev podton. Ima 2 pločevinasta svečnika, ki sta novejša.

Levi oltar ima lesen antependij brez slikarije, nastavek običajnega koncepta z 2 paroma stebrov, ~~kk~~ kosoma golša tega ogredja, ki ju veže v sredini lok ter atiko, ki je replika nastavka, zaključje pa jo akantova vitica, ki nadomestuje krila. Predelo in bogato razvita ~~zuxx~~ ušesa krasi trakasti akant. V osrednji pps niši je Lucija, ob strani sta Apolonija in Barbara, v atiki v sredini je ~~pps~~ nišikronana mučenica, ob strani sta Uršula in Agata. Oltar ima v hrbtni strani sledeči napis: ANNO DNI 1725 WAR ICH DA HIER... ZU SCHIBIKA PFAHR FRANZ PRIKOVING MESSNER ALDA ZU SCHIBIKA. Na menzi ima oltar kvadratno kamenito ploščo, ki govori o zidavi sedanje stavbe: ECCLESIA HAEC S. ANNAE EX ANTIQUA IN NOVAM AD MEDI ETATEM MAIOR AUCTIS DUABUS CAPELLIS SUB CASPARO GAISCHEK PA. SYNDICI ISAC HACTOMOSCH NAR ET IOE. DOBERSCHEK ~~REAREXX~~ REAEDIFICIATA EST - ANNO DNI 1707. Oltar je dober izdelek iz ca 1725 in je torej ca 20 let starejši od Markovega. Antependiji so nastali proti sredi 18. stol. ter so izdelek nekega ~~Ielae~~. *Ielauš*.

Prižnica je običajnega 5/8 tlorisa z volutasto okrašenimi ogli ter z trebušasto ograjo, okrašeno z lepo školjkasto-kartušasto intarzijo. Lambrekina-sti baldahin je kupolast, poživljajo ga 4 volute, krona pa Mihael, ki pa je brez atributov. Čas nastanka prižnice je ca 1745. Orglje so preprostejše, enodelne z trikotnim čelom, okrašene z rokajem, ušesi in na vrhu 2 cvetličnima vazama. Imajo letnico 1752.

Zakristijska omara je malo, toda čedno mizarско delo, okrašeno z trakasto akantovim čelom z Jezusovim srcem v sredini. Je iz 1. pol. 18. stol.

Oprema: Večna luč je iz 1. pol. 18. stol., košasti stekleni lestenec pa je iz 1. pol. 19. stol. Pri vratih je puščica za denar z letnico 1684. Kelih ima še staro 6-listno nogo, ovito z grčavo vejico in okrašeno z gotsko ornamentiko ter ob spodnjem robu napis: DISEN KELCH HAT LASSEN MACHEN MATHIE SCHUSTER ZU DOLU SEINEM EVICKLI GOT ZU LOB UND ERE UND SANT BARBARA.

Noga je torej iz 16. stol., nodus je baročen, kupa pa je iz 19. stol.

Zvonik: Je v 1. nadstropju obokan. Zvon je iz l. 1939. ter ga krasijo simboli 4 evangelistov. ^{ali} zvon je brez napisov.

Podstrešje: Vsi oboki so kameniti. Ladja je bila ob priliki obokanja dvignjena.

Resume: Cerkev na Babni gori, posvečena sv. Ani, se omenja že l. 1490. Morala je biti precej manjša od sedanje stavbe, je pa še ohranjena v sedanji ladji. Med leti 1700-1707 je bila zgrajena sedanja stavba in šele nato prizidan zvonik, kar dokazuje deloma zazidani glavni portal. Zakristija je nastala istočasno s kapelama, presbiterijem in apsido.

Okolica: Vzhodno cerkve stoji pogotela cerkvena hiša s širokom uvoznim lokom v fasadi in z pोकni z profiliranim policami in karnisami. V severni steni ima hiša členjen ppek portal, do katerega vodijo stopnice, ter kaže na splošno na 18. stol.

Vzhodno bivše cerkvene hiše stoji Skaletova hiša, večje nadstropno poslopje, z opečno, šatorasto streho ter oporniki proti severu. Je 3 x 2 osno poslopje pristavskega videza.

Ostalo: Cerkev je v redu vzdrževana.

Opombe: Cerkvi, ki je iz prvih let 18. stol., je po svojem konceptu (konha, okroglo zaključene kapele, kar ustvarja tlorisno nekaki trolist) ter notranji organizaciji (nekaki štirilist z osrednjo kupolo) izredno napredna stavba ter kaže na severne vplive, predvsem Graz. Iz naši-lokalnih pogojev ni razložljiva, saj je nastala lednja stavba takega koncepta šele Ponikva, kixjexnaxtixxmed

BABNA GORA PRI ŽUSMU (Babenberg) -p.c.sv. Ane.

6.

ki je nastala med leti 1732-37. in Rogatec 1738-1743. Vse ostale stavbe te skupine so iz 2. pol. 18. stol.

J. Curk: Celjska topografija, (Šentjur), rkp. str.1-3 (zapiski 1960).